

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Bucurului tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztőségi felelős:
DR. DR. KISS PÁL.

Alapította:

DR. MISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Félévre 10 K — f. | Egy hére 1 K 30
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKE:
Félévre 14 K — f. | Egy hére 2 K

Ha visszatérnek

Az perfidia, ahogyan Tisza István gróf hatyudalának elnevezett halotti beszédében megvédte a magyarságot, a minden romboló és felrojtást, állami létünket veszélyeztető irányzattal szemben: méltó volt egész közéleti pályájához. Szinte unalom és közhely róla beszélni. Az az ember, aki a fájdalomérzésnek és szégyennek a leghalványabb párját sem mutatta akkor, amikor néhány évvel ezelőtt rálovagolt arra a népre, amely csendes megadásából kitorve jogait követelte, az az ember, aki hatalmának tudatában, olyan rémuralmat leremtelt Magyarországon, aminőhöz foghatót keresve kell keresni a népjogokért és közszabadságokért küzdő országok történetében, az az ember, aki évtizedes politikai működése alatt soha egyebet nem eszálalt, mint vállait nekifeszítve a kor szellemének, igyekezett elzárni Magyarországot mindazektól a lehetőségektől, amelyek a dolgozó polgárság számára megélhetést és boldogulást teremthettek volna, az az ember, ahinek minden vágya és reménye az ország lakosságának tudatlanságban való tartására és osztályuralmának fenntartására irányult, az az ember, ahinek a magyarság sosem okozott gondot, csak mióta a választójog került napirendre, ahinek politikai kvalitásai minden képzeletet felülmúló nagyságban érvényesültek a — választásokon: annak az embernek a politika színterére visszakérlnie többé soha nem szabad!

Az a szellem, amely most elsöpörte őket egyelőre a bársonyszékekről, az a szellem gondoskodni fog arról is, hogy a Tisza-féle rendszer ebben az országban fel ne építhessen. Az Esterházy kormány programja egységes táborba

tömörítette egyszerűen egész Magyarországot. Azok, akik ezzel a programmal sem tudják összeegyeztetni az új Magyarország lörekvésit, vak szemekkel és süket füllel mennek el a háború tanulságai mellett, azok lehetnek jó pártemberei Tiszának, vagy elhelyezkedhetnek a varakozás álláspontjára, csak aztán el ne feleddék és ezt jól jegyezzék meg: az új Magyarország történetének ez első fejezete pusztulóban született meg, születésében résztvevett annak a szenvedő és szomorú országnak minden munkás, dolgozó embere és azok a kerek, amelyek ma még legyvert ropognak, ha bennük, ha megtörtén, ha esenkén is, de visszatérnek, és a magyarságnak demokrációját egyelő jogokért való küzdelmét néhány ezer haldas és reakciós levag kedvéért feladni nem fogják.

Nem hisszük, hogy akadjon naiv ember, aki még hisz az ország nyakáról eltakarított rendszer visszatérében. Aki még hisz, hogy az idő kerekét meg lehet állítani, hogy államot fenntartó dolgozó milliókat csak azért ki lehessen zárni a jogokból, mert nincs földje, hogy adót fizessen, mert nem járt iskolába... A legutolsó nap-számas éppen olyan tartozéka az állami életnek, mint Tisza gróf, azzal a különbséggel talán, hogy keserves kétközi munkájával verejtékesebben keresi meg a kenyerét nálánál. Balga reménység. Magyarországot rálépett arra az útra, amelyen sorsa többé nem egy-néhány elvetemedett ember sötét gondolkodásától függ, de függ tőlünk, valamennyiunktől, akik szabad országban, mint szabad emberek élmi és dolgozni akarunk!

Ezt nem értette meg Tisza, ezért kellett pusztulnia, de vele mindazoknak, akik még elibe méréseinek állani a milliók vágyának, törekvésének és akarásának.

Az Erdős-Kárpátokban orosz felderítő osztagok támadásait visszavertük

(Hivatalos jelentés.)

BUDAPEST, július 16

Keleti harctér:

Az Erdős-Kárpátokban és a Dryesztortól délre ellenséges felderítő osztagok előretöréseit visszavertük. Egyébként sem keleten, sem az albán arcvonalon nem volt lényeges esemény.

Olasz hadszíntér:

Tamanonál az olaszok több részlettámadásait meggyűsült.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

Tengeralattjáróink sikeres támadása

Tengeralattjáró naszádaink egyike, amelynek Trapp sorhajóhadnagy a parancsnoka, július 8-án a berani (észak-afrikai) katonai építményeket jó eredménnyel lövöldözte. Az ellenséges szárazföldi tizegek tüzelése sikertelen.

Hajóhadparancsnokság.

Proklamálták az önálló Finnországot?

Stockholm. Haparandából jelentik: Torneába az a hír érkezett, hogy a finn országgyűlés proklamálta Finnország önállóságát.

Az új főispán

Makóért

Több cukrot fogunk kapni.
— Hogy leszünk a bagyva maximálásával

Justh János dr. főispán még itt nincs köztünk, de már lelkes hangalémmal írad és dolgozik Makó népeért. Örömmel értesülünk főispánunk egyik akciójáról, mely a legnagyobb valószínűség szerint teljes sikerrel fog járni a csupa Makó város népe a cukor ellátást illetőleg az addigiául kedvesebb helyre: be jut.

Justh János dr. főispán készenjárt a cukorközpontnál a rámutatott arra, hogy míg más városok bőven részesülnek cukorban, — hogy egyebet ne említsünk Árad és Szeged — addig Makón egy szerénynek a fejadagek, hogy az semmi emre sem elég.

A főispán fejtegetéseit méltányolták a cukorközpontnál a mint értesültünk, ennek az lesz az eredménye, hogy Makó városa már augusztus havától kezdve az addigi

- 2 vagon cukor helyett
- 3 vagon cukrot fog kapni havonként.

Ezzel asztán lehetővé lesz téve, hogy az addigi félkilogrammos fejadagek háromnegyed kilóra emelteszünk. Örömmel vesszük tudomásul Makó népe az új főispán eme jóindulata készenjárását, amivel tanúságot tesz a főispán arról, hogy minden tekintetben azon van, hogy a lakosság érdekeit előmozdítsa.

Másképp áll a dolog a hagyományokhoz. E tekintetben nem sok kedvezőt írhatunk. Sajna, a hagyományokhoz a régi kormány megállapodást létesített a nemzet és osztrák kormányokkal, amely szerint a bagyva, a sálsó és főszőlők központi intézése alá tartozik. A régi kormányok olyan büna az Makó népevel szemben, amely jóvátehetetlen. Egész bizonyos, hogy a bagyva árát maximálni fogják.

A bagyva maximális ára minden valószínűség szerint alatta fog maradni annak az összegnek, amelyet Makó város tanácsa legutóbb a termelési költségek figyelembe vétele alapján állapított meg.

As új főispán mindent megtett a megtesz, hogy a legeszerényebb makói nép, a bagyvasok érdekeit megvédje. Nem sajnálja a fáradságot, — de bizony amit a régi kormány kötelező erejű szerződésével elrendelt azt nagyon nehéz jóvátenni, ha ugyan jóvátehető egyáltalában is lehet.

Mindenestre mindent el fog követni a főispán, hogy a makói bagyvatermelők érdekeit a jelen

momentum lehetőségek határain belül előmozdítsa.

Meddig tarthat még a háború?

Ezt senki sem tudhatja bizonyossággal. A háború legelőjén azt hittem, mondja az ex-miniszter, hogy a népek egy év után már bölcsen abba fogják hagyni ez emberpusztító harcot. Hiszen 1915. nyarán is bizonyos volt, hogy döntő győzelmet egyik fél sem fog aratni a háború végén nem lesz győztes és legyőzött, csak „partie remise”. A különböző kormányok azonban azt határozták, hogy végkimerülésig tartso a háború, s addig fog is tartani.

Hogy ez mikor áll be, azt nem tudjuk. Már jó darabot mentünk végkimerülés után, de még csak kilométerjelzőket érintettünk, még nem vagyunk a határkőnél.

Az éhség lesz az emberiség szövetsége s ez fog végetvetni a háborúnak. Az élelmiszerekben való szükség uralkodni fog az egész világon nemsekára, még Amerikában is és az általános nyomoruság fogja a békét diktálni.

Oroszországgal való külön béke sem vehető általános békére, mert a nyugati államok most már Amerikára támaszkodva akarnak tovább harcolni, általános kimerülésig. Ez a perspektiva szomorú s a háború ilyen befejezése benső lázadásokat fog a különböző országokban teremteni.

Ha a háború nem fejeződik be ebben az esztendőben, úgy 1918-ban sem lesz még vége. Mert Amerika jövőre csak félerővel fog tényleg beavatkozni s mivel döntő eredményeket így nem érhet el, nagy erőmegfeszítéssel majd 1919-ben akarja kiharcolni az abszolút győzelmet. Eddig tarthat még a háború, ha az általános kimerülés nem

áll már előbb be, s ha csak a népek maguk nem vetnek véget gyorsan ennek a világfordulásnak.

A politikai helyzet

A munkapárti lapok híradásai nyomán egy látszik számolnunk kell azaz az esélyekkel, hogy a bukott miniszterek, élükön a munkapárti eszták bukásos vesztével, Tisza István gróffal — bevonulnak katonai szolgálatra. Tisza huszáregredes, Tisza István huszárhadnagy elmennek katonának. Itt hagyják árván a munkapártot. Khuszra és Lukácsra, meg talán Vojnisk Istvánnal bízzák a nyájat. Mit jelent vajon ez az elhatározás? A munkapárti sajtó fájdalmas sejtéssel olyanfóé gondol, hogy ez nem egyéb, — mint visszavonulás a politikai fronttról — az igazi front mögé.

Bár van valami igazságszolgáltatás abban, hogy Tisza és segítő társai a frontra menjenek, mi azonban voltak szemben is fenn tartjuk azt az álláspontot, hogy a képviselőnek itthon a helye, mert itthon több dolga akad, mint a front mögött.

Tisza közben szerencsés lépett elő a most egy hírlik, tényleg beöltözik. Aggódva várjuk beosztását. Csak kemoly feladatot ne bízzanak rá. Szerencsétlen kezd ember ő. Jobb szerencsék, ha továbbra is a munkapártot vezetné, ne a Károly-karasztes „gyerekeket”.

Méret idehaza még nem fejezte be teljesen a küldetését, kár volna őt ebben megakadályozni. Itt még hasznára lehet használnak: ha teljesen tökéletesen amit alkotott, a munkapártot. Ahogy ő szerkte.

A képviselőház ténylegesen szűnő tulajdonképpen csak a jövő hét végén kezdődik, mert a főrendiház ülése után még a képviselőháznak is kell egy alakosorú ülést tartani. Az elnapolás ezen az ülésen történik meg és pedig az addigi elhatározás szerint nem királyi kényszerrel, hanem a képviselőház saját akaratából úgy, hogy a szükséges képest bármikor lehet ülést tartani.

Eladó földök a város alatt

Verebesben 6 hold,
Gyúrószobán 2 "
Bánosban 1 "
Értekezhetni lehet:

Iritz Miksánál.

NAPI HIREK

— Az új főispán titkárja. Dr. Fluck András közigazgatási gyökernek, volt főispáni titkár helyébe a belügyminiszter Sallágyi Lajos Györgyöt nevezte ki Justh János főispán mellé titkárnak.

— Kitüntetés. Csala Dinos 66 gyalogezredbeli hadaprédjelöltet az ellenség előtt tanúsított vitézséges magatartásáért az esztét vitézségi éremmel tüntették ki. A kitüntetett Antal katonája Csala Károlynak a rendőrség alkalmatlanságát és, kinek több is kűd a különböző hartereken.

— Betűzés a makói tanyán. Vakmerő betűzés jartak Jakab Lajosné kemény utféli tanítónő lakásán az elmult éjszaka. Felfestették az ablakot s azon keresztül behatoltak a lakásba, melyet teljesen kifosztottak. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

— A Marosba fut egy olasz hadifogoly. Pár nap óta olasz hadifoglyok is jöttek Makóra, kik közül egy tegnap délután fűrdés közben belesült a Marosba. A boldogtalan véget ért Antal ember Lipine Francoské eremona ember volt. Igen kitűnő szemű ember. Tegnap fűrdni ment a Marosra s ott háromszor is átuszta a Marost. Negyedszer is mekivágott, de s közben gőreséket kapott s ott veszett. Haltestét még nem fogták ki.

— A város szalonját és szalmát keres. Makó városnak a mezőgazdasági munkákra idevezényelt katonák és az eross foglyok élelmezése előjaira 1 métermássa szalonmára szüksége van. Felhívatik a lakosság, hogy akiknek 20 kiló vagy ezen felüli szalonnája van, a városi gazdasági tanácsnőknél jelentkezzenek.

— Maros hid ügye. A városi tanács most éjszaka elhatározta, hogy a Maros hid közigazgatási bejárásához kiküldi Dr. Petrovics polgármester helyettesét, Rákossy főkapitányt, Gara főjegyzőt, a városi főmérnököt, továbbá meghívta Dr. Dénes Sámuel megyei főügyészt, Garos tanácsjegyzőt, Mágori községi bíró és végül Nagy Imre és Oserba János városi képviselőket. A közigazgatási bejárás hoinap, szerdán délelőtt lesz. A városi kiküldöttek fél tíz órákor gyűlekeznek a városi háznál.

— A makói postahivatal női sürgönyherdeket keres.

— Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Kotroczó István 7 napos, Grandag Antal 4 napos, Baranyi János 41 éves, Krohnsemer Jenő 6 éves korában.

— Olcsó téli cipők kaphatók míg a készlet tart (női kalapok beszerzési árban), WEISZMANN MALVIN kalaptermében. Telefon 174 szám.

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók Fallagi-cégnél

Ertesítés.

Fogkecsék, hidak, egész fog sorok, arany, ezüst, platina, aranyból, platínából

fogtömések

ezüst amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból, Fogkövek eltávolítását, fogak fehérítését és más fogszaki átalakítását elvégeztem, 23 éves fogtechnikusi gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim felbátorítanak arra, hogy ezen szakudásomat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam.

Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott fogtechnikus, Uri u. Böhm-féle ház, Makó.

Hirdetések felvételnek.

Elhunytakozási vállalat.

KISS KÁROLY

Elhunytakozási vállalata.

Temetések rendezését a leggyorsabbtól a legpompásabb kivételig pontosan és jutányos áron végem. Ravatalozások pompás elrendezése! Híre és fakoporsó raktár!

Gyász esetekben tessék teljes bizalommal fenti céghez fordulni.

Pontos közölgés.

Marhabört,

lábört, juhört, nyulört, bárányört, csikóört és mindenfajta börtöt és gyapjot, a legmagasabb napi áron veszek.

Löwenstein Armin

Dobk. Feszt. u. 48 szám. Fácaka hermérés mellett.

Legjobb minőségű Gyereki és Ménesi

fehér- és vörös berek, valamint a legjobb minőségű eredeti Kőbányai világos és Szent István dupla maláta sör kicsinyben és nagyban

Iritz Sámuel özv. cégnél kapható.

Jó hazából való

fiok nyomdász

tanulónak felvé-

totik a Makói

Független Újság

nyomdájában.

Makói Független Újság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.